

Pred donošenje zakona o penzionom osiguranju

U našoj javnosti dugo je vodena diskusija, poslije objavljivanja prednacrta Zakona o penzionom osiguranju, da li za penzijski osnov, od cega bi zavisila kako starosna tako i invalidska penzija, treba užeti plaću ili stručnu spremu. Kao što je poznato, Zajednička komisija Savezne narodne skupštine i Savezne izvršnog vijeća uvela je stručnu spremu kao osnovni kriterijum za određivanje visine penzijskog osnova. U toku diskusije, istaknuto je da bi trebalo da se užeti plaću bar što se tiče radnika i službenika u privredi. Isticanje je da danas veliki broj radnika i službenika radi na mjestima za koja se traži veća stručna kvalifikacija i da te poslove uspješno obavljaju. Ali i pored toga kada im se određuje penzija ne vodi se računa o radnom mjestu i kvalitetu rada, već im se penzija određuje na osnovu stručne spreme. Zbog ovakvog formalističkog gledanja za isto radno mjesto i efekat rada određuju se i dvije različite penzije, u zavisnosti od toga da li penzionirano lice ima traženu stručnu spremu za to radno mjesto ili je nema. Da bi se to izbjeglo predloženo je da se kao osnov uzme visina plaće, jer je ona istovremeno i najobjektivnije mjerilo za rad koji je uložen i za visinu doprinosa za penziono osiguranje. Isto tako se ističe da sve veća mehaničacija i automatizacija procesa proizvodnje utire razliku u kvalifikacijama.

Predviđa se isto tako i zavodeće osiguraničke penzijske razrede i obrazovanje posebnih fondova za penzije. Osiguranički penzijski razredi zavisili bi od visine plaće i uslovljavali bi i doprinos. Na taj način smanjili bi se i izdati za socijalno osiguranje, odnosno za penzijski doprinos koji se sada izdvaja iz nacionalnog dohotka i u velikoj mjeri opterećuje našu privrednu.

Posebni penzijski fondovi bit će formirani od individualnog doprinosa samih osiguranika i oni bi se koristili za isplatu penzija licima koja odlaze u penziju, odnosno za formiranje potrebnih sredstava za buduće penzionere. Razumije se da ovi fondovi ne će oslobođati privredne organizacije da posladave da i sami uplaćuju određena sredstva naime penzionog doprinosu, samo će ona biti manja.

Iz budžetskih sredstava koja će se formirati izdvajanjem određenog procenta iz nacionalnog dohotka i raspolažeći se se penzije sadašnjim penzionerima. Takva politika, kako se očekuje, omogućit će i uvođenje ekonomski računice u čitav sistem penzionog osiguranja. To bi omogućilo da se u sadašnjim uslovima rješavaju i mnogi drugi zadaci iz oblasti socijalnog osiguranja, kao što je na primjer i predviđeno osiguranje poljoprivrednih proizvoda.

Kako se prediva ova nova stanovišta bit će usvojena u budućem zakonu o penzijama, pa se očekuje da će se on u nizu drugih zakona uskoro naći pred Saveznom narodnom skupštinom. Jer rješenjem osnove za određivanje penzije riješeno je i ključno pitanje samog zakona koje je dosad otežavalo njegovo donošenje. (S. S.)

Počele su omladinske radne akcije

Omladinskom smotrom, koju je organizirao komitet Narodne omladine Šibenik, započele su ovogodišnje omladinske radne akcije na području šibenskog kotara. Na smotri, koja je održana u Narodnom kazalištu u Šibeniku, referat o značenju 1. travnja — Dana omladinskih radnih akcija, podnio je Danilo Belamarić, predsjednik Općinskog komiteta Narodne omladine Šibenik. 450 omladinaca i omladinci Šibenika započelo je s radovima na uređenju nasipa i parkova u predjelu Baldekin, zatim uređenju puta, koji vodi prema tvrdavci Šubićevac i na gradnji igrališta za odobnik u blizini tvornice »Jadran-

ka«. Radne akcije će se i dalje redovito vršiti svake nedjelje.

Radi bolje organizacije na dobrogodišnje omladinske radne akcije na području šibenskog kotara, Na smotri, koja je održana u Narodnom kazalištu u Šibeniku, referat o značenju 1. travnja — Dana omladinskih radnih akcija, podnio je Danilo Belamarić, predsjednik Općinskog komiteta Narodne omladine Šibenik. 450 omladinaca i omladinci Šibenika započelo je s radovima na uređenju nasipa i parkova u predjelu Baldekin, zatim uređenju puta, koji vodi prema tvrdavci Šubićevac i na gradnji igrališta za odobnik u blizini tvornice »Jadran-

ka«. Radne akcije će se i dalje redovito vršiti svake nedjelje.

Radi bolje organizacije na dobrogodišnje omladinske radne akcije na području šibenskog kotara, Na smotri, koja je održana u Narodnom kazalištu u Šibeniku, referat o značenju 1. travnja — Dana omladinskih radnih akcija, podnio je Danilo Belamarić, predsjednik Općinskog komiteta Narodne omladine Šibenik. 450 omladinaca i omladinci Šibenika započelo je s radovima na uređenju nasipa i parkova u predjelu Baldekin, zatim uređenju puta, koji vodi prema tvrdavci Šubićevac i na gradnji igrališta za odobnik u blizini tvornice »Jadran-

ka«. Radne akcije će se i dalje redovito vršiti svake nedjelje.

Radi bolje organizacije na dobrogodišnje omladinske radne akcije na području šibenskog kotara, Na smotri, koja je održana u Narodnom kazalištu u Šibeniku, referat o značenju 1. travnja — Dana omladinskih radnih akcija, podnio je Danilo Belamarić, predsjednik Općinskog komiteta Narodne omladine Šibenik. 450 omladinaca i omladinci Šibenika započelo je s radovima na uređenju nasipa i parkova u predjelu Baldekin, zatim uređenju puta, koji vodi prema tvrdavci Šubićevac i na gradnji igrališta za odobnik u blizini tvornice »Jadran-

ka«. Radne akcije će se i dalje redovito vršiti svake nedjelje.

Radi bolje organizacije na dobrogodišnje omladinske radne akcije na području šibenskog kotara, Na smotri, koja je održana u Narodnom kazalištu u Šibeniku, referat o značenju 1. travnja — Dana omladinskih radnih akcija, podnio je Danilo Belamarić, predsjednik Općinskog komiteta Narodne omladine Šibenik. 450 omladinaca i omladinci Šibenika započelo je s radovima na uređenju nasipa i parkova u predjelu Baldekin, zatim uređenju puta, koji vodi prema tvrdavci Šubićevac i na gradnji igrališta za odobnik u blizini tvornice »Jadran-

ka«. Radne akcije će se i dalje redovito vršiti svake nedjelje.

Radi bolje organizacije na dobrogodišnje omladinske radne akcije na području šibenskog kotara, Na smotri, koja je održana u Narodnom kazalištu u Šibeniku, referat o značenju 1. travnja — Dana omladinskih radnih akcija, podnio je Danilo Belamarić, predsjednik Općinskog komiteta Narodne omladine Šibenik. 450 omladinaca i omladinci Šibenika započelo je s radovima na uređenju nasipa i parkova u predjelu Baldekin, zatim uređenju puta, koji vodi prema tvrdavci Šubićevac i na gradnji igrališta za odobnik u blizini tvornice »Jadran-

ka«. Radne akcije će se i dalje redovito vršiti svake nedjelje.

Radi bolje organizacije na dobrogodišnje omladinske radne akcije na području šibenskog kotara, Na smotri, koja je održana u Narodnom kazalištu u Šibeniku, referat o značenju 1. travnja — Dana omladinskih radnih akcija, podnio je Danilo Belamarić, predsjednik Općinskog komiteta Narodne omladine Šibenik. 450 omladinaca i omladinci Šibenika započelo je s radovima na uređenju nasipa i parkova u predjelu Baldekin, zatim uređenju puta, koji vodi prema tvrdavci Šubićevac i na gradnji igrališta za odobnik u blizini tvornice »Jadran-

ka«. Radne akcije će se i dalje redovito vršiti svake nedjelje.

Radi bolje organizacije na dobrogodišnje omladinske radne akcije na području šibenskog kotara, Na smotri, koja je održana u Narodnom kazalištu u Šibeniku, referat o značenju 1. travnja — Dana omladinskih radnih akcija, podnio je Danilo Belamarić, predsjednik Općinskog komiteta Narodne omladine Šibenik. 450 omladinaca i omladinci Šibenika započelo je s radovima na uređenju nasipa i parkova u predjelu Baldekin, zatim uređenju puta, koji vodi prema tvrdavci Šubićevac i na gradnji igrališta za odobnik u blizini tvornice »Jadran-

ka«. Radne akcije će se i dalje redovito vršiti svake nedjelje.

Radi bolje organizacije na dobrogodišnje omladinske radne akcije na području šibenskog kotara, Na smotri, koja je održana u Narodnom kazalištu u Šibeniku, referat o značenju 1. travnja — Dana omladinskih radnih akcija, podnio je Danilo Belamarić, predsjednik Općinskog komiteta Narodne omladine Šibenik. 450 omladinaca i omladinci Šibenika započelo je s radovima na uređenju nasipa i parkova u predjelu Baldekin, zatim uređenju puta, koji vodi prema tvrdavci Šubićevac i na gradnji igrališta za odobnik u blizini tvornice »Jadran-

ka«. Radne akcije će se i dalje redovito vršiti svake nedjelje.

Radi bolje organizacije na dobrogodišnje omladinske radne akcije na području šibenskog kotara, Na smotri, koja je održana u Narodnom kazalištu u Šibeniku, referat o značenju 1. travnja — Dana omladinskih radnih akcija, podnio je Danilo Belamarić, predsjednik Općinskog komiteta Narodne omladine Šibenik. 450 omladinaca i omladinci Šibenika započelo je s radovima na uređenju nasipa i parkova u predjelu Baldekin, zatim uređenju puta, koji vodi prema tvrdavci Šubićevac i na gradnji igrališta za odobnik u blizini tvornice »Jadran-

ka«. Radne akcije će se i dalje redovito vršiti svake nedjelje.

Radi bolje organizacije na dobrogodišnje omladinske radne akcije na području šibenskog kotara, Na smotri, koja je održana u Narodnom kazalištu u Šibeniku, referat o značenju 1. travnja — Dana omladinskih radnih akcija, podnio je Danilo Belamarić, predsjednik Općinskog komiteta Narodne omladine Šibenik. 450 omladinaca i omladinci Šibenika započelo je s radovima na uređenju nasipa i parkova u predjelu Baldekin, zatim uređenju puta, koji vodi prema tvrdavci Šubićevac i na gradnji igrališta za odobnik u blizini tvornice »Jadran-

ka«. Radne akcije će se i dalje redovito vršiti svake nedjelje.

Radi bolje organizacije na dobrogodišnje omladinske radne akcije na području šibenskog kotara, Na smotri, koja je održana u Narodnom kazalištu u Šibeniku, referat o značenju 1. travnja — Dana omladinskih radnih akcija, podnio je Danilo Belamarić, predsjednik Općinskog komiteta Narodne omladine Šibenik. 450 omladinaca i omladinci Šibenika započelo je s radovima na uređenju nasipa i parkova u predjelu Baldekin, zatim uređenju puta, koji vodi prema tvrdavci Šubićevac i na gradnji igrališta za odobnik u blizini tvornice »Jadran-

ka«. Radne akcije će se i dalje redovito vršiti svake nedjelje.

Radi bolje organizacije na dobrogodišnje omladinske radne akcije na području šibenskog kotara, Na smotri, koja je održana u Narodnom kazalištu u Šibeniku, referat o značenju 1. travnja — Dana omladinskih radnih akcija, podnio je Danilo Belamarić, predsjednik Općinskog komiteta Narodne omladine Šibenik. 450 omladinaca i omladinci Šibenika započelo je s radovima na uređenju nasipa i parkova u predjelu Baldekin, zatim uređenju puta, koji vodi prema tvrdavci Šubićevac i na gradnji igrališta za odobnik u blizini tvornice »Jadran-

ka«. Radne akcije će se i dalje redovito vršiti svake nedjelje.

Radi bolje organizacije na dobrogodišnje omladinske radne akcije na području šibenskog kotara, Na smotri, koja je održana u Narodnom kazalištu u Šibeniku, referat o značenju 1. travnja — Dana omladinskih radnih akcija, podnio je Danilo Belamarić, predsjednik Općinskog komiteta Narodne omladine Šibenik. 450 omladinaca i omladinci Šibenika započelo je s radovima na uređenju nasipa i parkova u predjelu Baldekin, zatim uređenju puta, koji vodi prema tvrdavci Šubićevac i na gradnji igrališta za odobnik u blizini tvornice »Jadran-

ka«. Radne akcije će se i dalje redovito vršiti svake nedjelje.

Radi bolje organizacije na dobrogodišnje omladinske radne akcije na području šibenskog kotara, Na smotri, koja je održana u Narodnom kazalištu u Šibeniku, referat o značenju 1. travnja — Dana omladinskih radnih akcija, podnio je Danilo Belamarić, predsjednik Općinskog komiteta Narodne omladine Šibenik. 450 omladinaca i omladinci Šibenika započelo je s radovima na uređenju nasipa i parkova u predjelu Baldekin, zatim uređenju puta, koji vodi prema tvrdavci Šubićevac i na gradnji igrališta za odobnik u blizini tvornice »Jadran-

ka«. Radne akcije će se i dalje redovito vršiti svake nedjelje.

Radi bolje organizacije na dobrogodišnje omladinske radne akcije na području šibenskog kotara, Na smotri, koja je održana u Narodnom kazalištu u Šibeniku, referat o značenju 1. travnja — Dana omladinskih radnih akcija, podnio je Danilo Belamarić, predsjednik Općinskog komiteta Narodne omladine Šibenik. 450 omladinaca i omladinci Šibenika započelo je s radovima na uređenju nasipa i parkova u predjelu Baldekin, zatim uređenju puta, koji vodi prema tvrdavci Šubićevac i na gradnji igrališta za odobnik u blizini tvornice »Jadran-

ka«. Radne akcije će se i dalje redovito vršiti svake nedjelje.

Radi bolje organizacije na dobrogodišnje omladinske radne akcije na području šibenskog kotara, Na smotri, koja je održana u Narodnom kazalištu u Šibeniku, referat o značenju 1. travnja — Dana omladinskih radnih akcija, podnio je Danilo Belamarić, predsjednik Općinskog komiteta Narodne omladine Šibenik. 450 omladinaca i omladinci Šibenika započelo je s radovima na uređenju nasipa i parkova u predjelu Baldekin, zatim uređenju puta, koji vodi prema tvrdavci Šubićevac i na gradnji igrališta za odobnik u blizini tvornice »Jadran-

ka«. Radne akcije će se i dalje redovito vršiti svake nedjelje.

Radi bolje organizacije na dobrogodišnje omladinske radne akcije na području šibenskog kotara, Na smotri, koja je održana u Narodnom kazalištu u Šibeniku, referat o značenju 1. travnja — Dana omladinskih radnih akcija, podnio je Danilo Belamarić, predsjednik Općinskog komiteta Narodne omladine Šibenik. 450 omladinaca i omladinci Šibenika započelo je s radovima na uređenju nasipa i parkova u predjelu Baldekin, zatim uređenju puta, koji vodi prema tvrdavci Šubićevac i na gradnji igrališta za odobnik u blizini tvornice »Jadran-

ka«. Radne akcije će se i dalje redovito vršiti svake nedjelje.

Radi bolje organizacije na dobrogodišnje omladinske radne akcije na području šibenskog kotara, Na smotri, koja je održana u Narodnom kazalištu u Šibeniku, referat o značenju 1. travnja — Dana omladinskih radnih akcija, podnio je Danilo Belamarić, predsjednik Općinskog komiteta Narodne omladine Šibenik. 450 omladinaca i omladinci Šibenika započelo je s radovima na uređenju nasipa i parkova u predjelu Baldekin, zatim uređenju puta, koji vodi prema tvrdavci Šubićevac i na gradnji igrališta za odobnik u blizini tvornice »Jadran-

ka«. Radne akcije će se i dalje redovito vršiti svake nedjelje.

Radi bolje organizacije na dobrogodišnje omladinske radne akcije na području šibenskog kotara, Na smotri, koja je održana u Narodnom kazalištu u Šibeniku, referat o značenju 1. travnja — Dana omladinskih radnih akcija, podnio je Danilo Belamarić, predsjednik Općinskog komiteta Narodne omladine Šibenik. 450 omladinaca i omladinci Šibenika započelo je s radovima na uređenju nasipa i parkova u predjelu Baldekin, zatim uređenju puta, koji vodi prema tvrdavci Šubićevac i na gradnji igrališta za odobnik u blizini tvornice »Jadran-

ka«. Radne akcije će se i dalje redovito vršiti svake nedjelje.

Radi bolje organizacije na dobrogodišnje omladinske radne akcije na području šibenskog kotara, Na smotri, koja je održana u Narodnom kazalištu u Šibeniku, refer

Kratke vijesti iz Oklaja

PRIPREME ZA PROSLAVU PRVOG MAJA

U Oklaju se vrše pripreme za proslavu Prvog maja. — Među-rodnom praznikom rada. Pored ostalog, bit će organizirana lutrija. Općinsko sindikalno vijeće pustilo je u prodaju srećke. Vrijednost zgoditaka iznosi preko 250.000 Izvlačenje lutrije izvršit će se Prvog maja.

Drugog dana proslave radni kolektivi organizirati će brojne izlete. (D. M.)

INTERES ZA ŠTAMPU

U posljednje vrijeme porastao je interes za štampu u Oklaju danas stiže redovno više primjeraka dnevnih i tjednih listova, koji se mogu nabaviti u prodavaonici opće poljoprivredne zadruge. Dosada je, nai- me, stanje u tom bilo veoma loše, jer nije bilo nikakvog prikladnog mjesto, gdje bi se stampa prodava.

POŽAR U LUKARU

Prije nekoliko dana izbio je u Lukaru u staji Petra Šarića požar, koji je prouzrokovao nepažnjom šobanu. Oni su, igrajući se vatrom, bacili jedan komad gorućeg drveta na staju koja se ubrzo našla u plamenu. Stradalio je samo nekoliko ovaca, dok je uz pomoć mještana spašeno preko 80 komada ovaca.

FILMSKE PREDSTAVE ZA DJECU

Prije kratkog vremena organizacija SSRN općine Oklaj, uz pomoć Narodnog odbora općine i poljoprivredne zadruge, nabavila je kino-aparatu i stolice za kino salu, gdje se od sada svake subote i nedjelje prikazuju filmske predstave.

Odmah se pristupilo i organiziranju zajedničkih filmskih predstava za djecu sa čitavog teritorija općine Oklaj. Prikazana je »Bajka o čudotvornom grahu«.

IZABRAN NOVI OPĆINSKI KOMITET SK

Nedavno je održana konferencija SK općine Oklaj, na kojoj je izabran novi općinski komitet, koji sačinjavaju uglavnom mladi drugovi.

Za sekretara komiteta izabran je četitelj Ljubo Kuprešanin.

Pomladivanje komitetet i bira- ranje novog rukovodstva garan- cija je da će SK na općini valjano izvršiti svoj zadatku i u ovoj godini.

OSNIVA SE ŠKOLSKA ZADRUGA

Prije nekoliko dana izvršene su pripreme za osnivanje školske zadruge u Oklaju. Još davno prije osjećala se potreba za uvođenjem nečega novoga-suvremenijeg i u školu u Oklaju. Dosada je bilo još dosta mali broj škola, a i pros- vjetnih radnika, gdje su dolazili do izražaja društveni oblici odgo- jilačkih naraštaja, kao što su učeničke zadruge, pojedina pionir- skih društava itd. Medutim, danas se već može prići osnivanju školskih zadruga i dačkih institucija i od strane dječjih roditelja i dje- ce, a za koje su osobito zainteresirani prosvjetni radnici.

Kako pripreme oko osnivanja školske zadruge u Oklaju imaju vi- dnu podršku od zadrugara poljoprivredne zadruge, to se s pravom može i očekivati uspjeh u njenom radu.

Za početak rada školske zadruge u Oklaju opća poljoprivredna zadruga dodijelit će školskoj zadrugi dva hektara najboljeg zem- ljišta, koje će po svom smještaju najbolje odgovoriti za njene po- trebe. Nadalje, zadruga se obavezala da će svojim konjima izvoditi one radove, koje nije u mogućnosti da školska zadruga učini sama.

Moći će se takmičiti i sa Murterom i Zlarinom. Istina, ono nema bujne vegetacije, kao što je, recimo, ima Zirje, ali zato postoje uslovi, da se pošumljavanjem, kojem bi već sa- da ozbiljno trebalo pristupiti, do- do željene i potrebne vegetaci- je. I zbog svega toga, ove se sezono očekuje mnogo veći priliv turista nego prošle, u kojoj je bilo 1.410 noćenja.

Rekli smo, da su stanovnici ovo- ga mesta intenzivno prionuli na njegovu uređenju i uljepšavanju, a sada, recimo koju i o onima, ko- ji su van sela, ali koji volje svoje mjesto i kojima je stalo da se ono razvije u turistički centar. I eni Lučani u Splitu i oni u Zagrebu prikupili su medu sobom i učesnu sumu novca i poslali je Turističkom društvu u mjestu, a oni su potonji, kako nam reče predsjednik toga društva Petar Zafranović, mnogo aktivniji: oni s i cak osnovali nešto kao turističko društvo Lučana u Zagrebu, Kaže, da su ovih dana po jednom svom članu poslali zapisnik sa svoje osnivačke skupštine i 25000 dinara. A to je, dakako, za svaku pohvalu, to neka bude primjer i podstrek ostalim inještanima u drugim gradovima — da učine bar nešto za dobrobit svog rodног selo.

Turističko društvo u mjestu raspolaze danas sa 80.000 dinara, a to je suviše malo, kada se ima u vidu sve ono, što bi trebalo učiniti. Doduše, oni ne grade hotel (gradi ga NO kotara iz Sente, Vojvodina, za radnike sa tog područja), ali oni imaju obaviti i uređiti sve ostalo: plažu, puteve i higien- ske nužnike... Treba im, dakle, pomoći moralno i materijalno. Ko- liko im je samo dobro došla ona »malenkost« od Komunalnoga, koji im je dao deset vreća cementa za popravak puteva. Tako će njima i njihovom mjestu dobro doći svaka, pa i najskromnija pomoć, koju im je potrebno pružiti. R. Dobra

Kada danas govorimo o turizmu i njegovom značenju, onda to znači raspravljati o jednom veoma važnom i unosnom privrednom poslovanju, koje treba da zainteresira svakog našeg čovjeka.

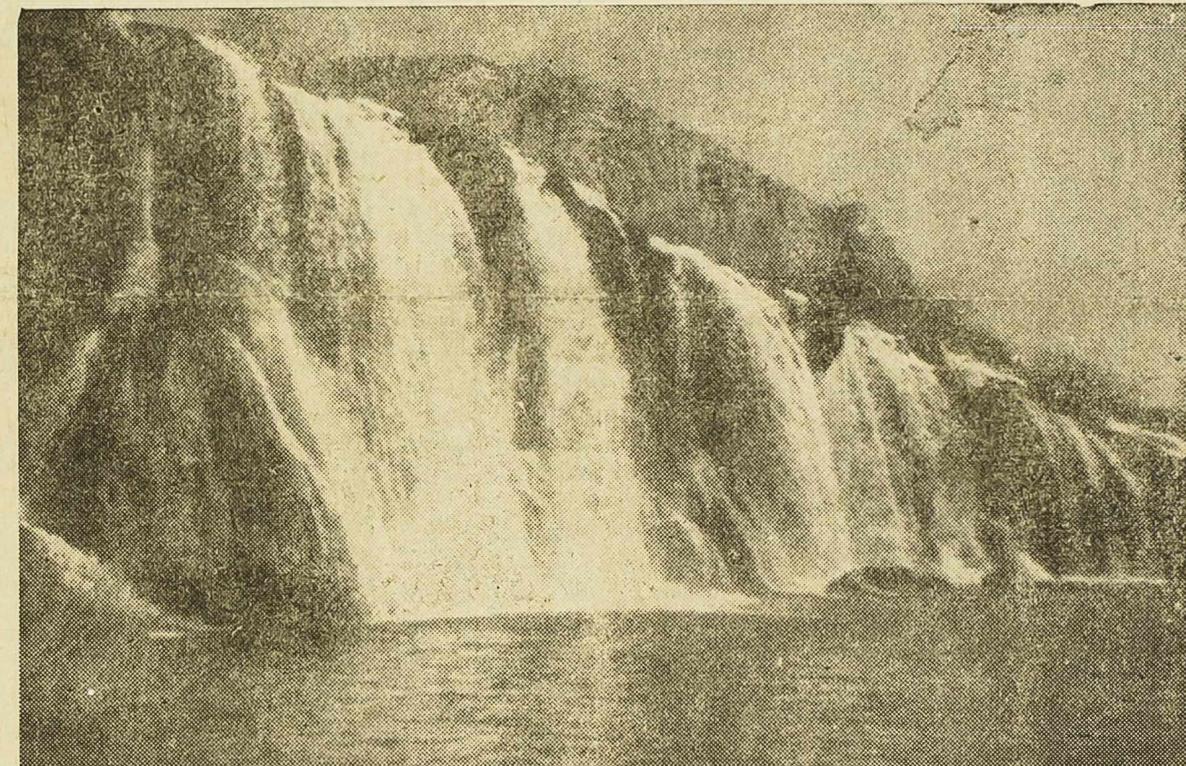
To se posebno odnosi na naše primorske krajeve, koji zbog svojih specifičnih uslova privlače sve veći broj domaćih i stranih turista, što se osjetno odražava u poboljšanju ekonomskog stanja.

Turistički polet u 1955. god. pružio je vidnog dokaza, kolika korisnost proizlazi iz te djelatnosti. Prošla godina bila je znatno slabija u općem progresu naše zemlje, pa i pored toga, pojedina mjesta na našem užem području, — na pr. Vodice — imala su rekordan posjet gostiju, što se veoma povoljno održalo na povecanje priroda svih tamošnjih mještana.

Ovogodišnja sezona pruža nam već sada različaste izglede za brojni posjet domaćih i stranih turista, pa po svemu sudeći, mogla bi biti i rekordna. No pri tome se postavlja pitanje, kako ćemo prihvati i smjestiti sve one 'goste', koji žele da posjete naš grad i u kolika mjestu.

Govoreći o tom pitanju, želimo se ovog puta zadržati samo na prilikama u našem gradu, gdje smještaj gostiju predstavlja najteži problem.

Nas jedini hotel »Krka«, sa svojih 80 ležaja, te dva ispočmojana konačišta sa 20 kreveta, mogu do- nekle podmiriti potrebe ukončivanja u vansezonskim mjesecima, kada k nama navraćaju samo po- slovni ljudi. Medutim, za vrijeme ljetne sezone, kada u našem mjestu dolaze gosti sa strane radi odmora i razonode, taj broj ležaja nije ni

Izgledi ovogodišnje turističke sezone kod nas

prvenstveno za vrijeme turističke sezone.

Medutim, do sada se u tome pogledu malo, ili gotovo nimalo nije napredovalo. U prilog ovog tvrdnji može poslužiti činjenica, da je Turističko društvo Šibenik, u nastojanju da svojim uslužno-posredničkim radom između gostiju i zainteresiranih građana, dobije potrebne podatke o raspolaživim ležajima, putem javnog glasa pozvalo sva zainteresirana lica, da se prijave radi evidentiranja ležaja, no razloz ostalo je bez ikakvog rezultata.

Mislimo, da je suviše isticati, da takav nemaran odnos prema ovoj korisnoj akciji Turističkog društva pogoda materijalno u prvom redu baš zainteresirane građane, a time općenito privredu našeg mesta.

I pored niza teškoča i nedostataka, na koje se nailazi u radu na razvijanju turizma, može se ipak sa zadovoljstvom konstatirati, da se stanje postepeno poboljšava. Naši ugostiteljski objekti sve više se prilagodju savremenim potrebama. To posebno važi za naše restaurante, koji su dostigli pristojan nivo. S obnovom našeg autosobraćajnog parka, također je učinjen krupan napredak.

Ziv interes naših trudbenika iz svih krajeva zemlje za uslove lje- tovanja na našem području, oprav- dava nadu, da ćemo imati dobar posjet. Očekuje se i brojniji posjet stranih turista. Tako je hotel »Krka« učinio aranžman s Austri- jancima, kojih će doći desetak grupa, svaka od oko 30 osoba, sa boravkom svake grupe od 11 dana.

Prema tome, želimo li da idemo uporedi sa dogadjajima na ovom važnom sektoru privredovanja, onda moramo sa razumijevanjem i pravilnom ocjenom značaja, pristupiti oživljavanju kućne radinosti, tj. iznajmljivanju ležaja gostima,

Željne znanja

Djevojke sela Gračac, općine Skradin, redovno i u velikom broju pohađaju tečaj Crvenog križa.

Za razliku od mnogih drugih se- la, u kojima to ne ide lako, u ovom selu, pored obveznika, tečaj poha- daju i mnoge djevcice neobvezni- ce. Interesantno je da su mno- gе djevojke dotičnog sela, izjavile, da bi željele da ih učiteljice poduča- vaju u čitanju, pisanju i računa- nju, kao i drugim predmetima, jer osjećaju da je njihovo znanje ma- leno. Njihovoj želji je udovoljeno.

I sad je u toku osnivanje tog tečaja.

Zaista primjer koji zasluguje najveću pohvalu.

B, A,

OPERACIJA „BUKTINJA“

Tajna misija u Africi

Objavljujemo odlomke iz knjige memoara generala Mark Klarka »Saveznici igraju i dobiju«. General Klark, koji je bio pomoćnik Ajzenhauera i komandant savezničkih snaga prilikom provođenja opera- cije »Buktinja« — iskrcajanja u Sjevernoj Africi 1942. godine, opisuje jednu specijalnu misiju koju je dobio pred sam početak desanta.

Sedamnaestog listopada 1942. godine, u 10 sati zatekoh generala Grintera u svojoj kancelariji.

— Imam jednu veoma hitnu poruku za vas, reče, pružajući mi kablogram iz Vašingtona, s potpi- som generala Maršala. Bio je upu- čen na Ajzenhauerov. Tek što počeo- da ga čitam, kad na mom stolu za- zvoni crveni telefon, koji je bio di- rektno povezan s Ajzenhauerovim stolnim telefonom u Grosvenor skveru 20. Podigoh slušalicu.

— Dodata što je moguće prije, reče mi Ajk uzbudenim glasom.

KABLGRAM IZ VAŠINGTONA

Maršalov kablogram bio je u cje- linu reprodukcija kablograma koji je Bob Marfi, savjetnik ambasade u specijalnoj misiji u Sjevernoj Africi, poslao iz Alžira u Vašington. On je otkrivao jedan, skoro nevjerojatan plan pomoću koga bi, uko-

liko uspije, operacija »Buktinja« imala mnogo većih izgleda za brz uspjeh. U slučaju da ne uspije... ali zašto lupati glavu!

Nas dvojica uželi smo da anali- ziramo analog do sitnicu, očekujući odgovor na naš telefonski poziv Cekersu, gdje je Čerčil provodio vi- kend. Nismo uspjeli da pročitamo mnogo, kad se preko telefona javi general-major ser Hastings Ismaj.

— «Pug», rekoh mu, primili smo iz Vašingtona davolski važnu poruku. — »Od kakve važnosti?« želio je da sazna Ismaj. — »Znači, to se ne saopćava preko telefona. «Malo za- tim javi se sam Čerčil: »Šta to ima novo? Zapita: ovo je tajni telefon.«

Ja dodajoh slušalicu Ajku, koji ponovi: »Poruka je isuviše važna da bih je saopćavao preko telefona.« Čerčil predloži da dodemo do nje- ka u Čekers, ali ipak Ajk izjavio da nemamo vremena. Premijera malo začnu ta nepažnja prema protokolu i reče hladno: »Lijepo, treba li ona da ja dođem u London?« — »Da, gospodine ministre.« — »Pri- miti će vas predveče, u Dauning struci 10., odgovorio Čerčil.

Potražili smo karte obala Sjeverne Afrike i nastavili smo sa proučavanjem poruke. Marfi nas obavještava da je stupio u dodir sa generalom Šarl-Emanuelom Ma-

lićom, tadašnjim komandantom Alžira i našim najpozdanijim čovje- kom u Sjevernoj Africi. On je tražio da se sastane u Alžiru sa jednom američkom tajnom misijom da bi se s njima sporazumo o pla- novima savezničkih operacija u Sjevernoj Africi.

On je ukazivao jasno i otvoreno da postoje mogućnosti sporazumi- jevanja u iznalaženju i ostvarenju tješnje suradnje, umjesto otpora, na koji bismo našli prilikom iskrcajanja u Sjevernoj Africi. General Anri-Onore Žiro, koji se nalazio u Višiju, mogao bi da dođe u Alžir radi učestvovanja na sastanku, Žiro, koji je na početku rata bio zarobljen od Nijemaca i zatim pobegao iz ratnog zarobljeništva, smatran je za najpodesnijeg čovje- ka za preuzimanje komande nad svim francuskim snagama u zoni iskrcajanja, u suradnji s američ- kim snagama.

OBAVJEŠTENJI FRANCUSKE TAJNE SLUŽBE

Zakazan je naročito sastanak u jednoj uamljenoj kući, nedaleko od obale, na nekih 76 kilometara za- padno od Alžira. Odredena je noć 21. listopada — kroz četiri dana.

Mast je naročito zahtijevao da je

američka delegacija putuje podmor- nicom i da u svom sastavu mora- imati generala, tako da se to od- nosilo na mene.

Kabrogram Ministarstva rata na- laže da general koji vodi misiju, mora sobom povesti i neku ličnost koja je dobro upoznata sa pojedi- nostima operacije »Buktinja«. Za- tim nekoga tko će biti zadužen snabdijevanjem, pomorskog i poli- tičkog stručnjaka, koji mora odlič- no da govoriti francuski jezik. Bri- gadni general Liman L. Lemnizer, šef Sekcije Plana savezničkih sna- ga, pukovnik A. L. Hambren, na- stručnjak za pomorska transportna sredstva i snabdijevanje, kapetan Džerald Rajt, mornarički oficir za vezu po početku pripremanja ope- racije »Buktinja« i pukovnik Holms, bivši službenik Državnog departmana, koji je organizirao Biro za gradanske poslove opera- cije »Buktinja« — ispunjavali su ove uslove.

Proučili smo sve pojedinosti na- šeg puta. Do Gibraltara ćemo putu- vati letećim tvrdavama, ali nam avijatičari ukazala na jednu opa- nost. Do danas se još nije bilo 2-17 nje spustio na gibraltarsku pistu i ne zna se da li je to izvoldjivo. Misija će putovati u dva aviona, pa ako moj nastrada, general Lem- nizer će me zamijeniti. Zatim ćemo se ukrcati na jednu britansku podmornicu, koja će nas prebačiti do Alžira. Kabrogram točno preci- zira mjesto našeg sastanka, održa- jući točku na nekih 25 kilome- tara zapadno od pristaništa Čerčila. 21. listopada moramo da izronimo na određenom mjestu. Bijela svjetlost iz kupe gleda na pučinu

dat će nam znak da je prolaz slo- bodan i tek u tom slučaju možemo da se iskrcamo. Kad je došao čas da krenemo u Dauning strit znali smo napa- met cijeli tekst kablograma, prim- ljenog od Marfija. On se odnosio na neku drugu pitanja, osim onih koja su se ticala našeg sastanka. Marfi je izvijestio da mu je, po njegovom povratku u Alžir, šef francuske obavještajne službe za- tražio da se tajno sastanu, i sastanak je održan na jednom skrovitom mjestu, izvan varoši, kako ne bi bili primijećeni od Nijemaca. Fran- cuza je obavijestio da je saznao iz- jenom očnjem sastanku za koje sam ovlašćen da obavijest

Uz Dan zdravlja

Priče o djeci - za odrasle

Dogodi li se djetetu nezgoda, odmah prekoravamo roditelje zbog napačnje. Ako bi roditelji namjereno napravili zlo djetetu osula bi ih kiša prijekora i osuda. No nije uvijek tako!

Prije nekoliko dana doveden je u šibensku bolnicu dječak od 7 godina iz jednog sela kninske općine. Bio je u stanju akutnog trovanja alkoholom. Roditelji priznaju da je djetete najradije pilo cijelo vino, da je samo pronalazilo načine da do njega dođe, a oni, i sami su udovoljavali njegovim željama.

Prije nekoliko dana doveden je u šibensku bolnicu dječak od 7 godina iz jednog sela kninske općine. Bio je u stanju akutnog trovanja alkoholom. Roditelji priznaju da je djetete najradije pilo cijelo vino, da je samo pronalazilo načine da do njega dođe, a oni, i sami su udovoljavali njegovim željama.

Prije nekoliko dana doveden je u šibensku bolnicu dječak od 7 godina iz jednog sela kninske općine. Bio je u stanju akutnog trovanja alkoholom. Roditelji priznaju da je djetete najradije pilo cijelo vino, da je samo pronalazilo načine da do njega dođe, a oni, i sami su udovoljavali njegovim željama.

Vojčica »krijeći« časicom rakiye ujutro, a vinom i likerima danju. Ponekad se i zabavljala slušajući malu, kako joj jezik plete nesuvise riječi.

Krajem prošle godine jedna 5-godišnja djevojčica popila je oko 3/4 l rakiye i dovedena u bolnicu zbog oštećenja jetre i slabokrvnosti.

Ovakovih priča mogao bi vam šef dječjeg odjela dr. N. Simović nabratati više. Na pitanja, kakvu ulogu igra alkohol u prehrani djeteta dr. Simović kaže slijedeće:

— Prvi napitak poslije majčinu mlijeka obično je žličica maraštine. Tada se nastavlja i djetete sa 3 do 4 godine već piće »ka Turčin«. Dosta je pogledati ove mališane u bolnici kako brzo osjete pomanj-

kanje alkohola, pa mole, da im se donese i dade. Roditelji, tvrdi uvereni da alkohol jača i »daje krv« sami nude dijete, a kad smo samo počne tražiti piće, rado mu ga daju. Ako je hrana nekad slabije nastoje da je nadopune žličicom piće. Nema ni govora o tome da se alkoholom može pojačati prehrana. Dijete koje uzima alkoholnu piću jede manje, slabije se opskrbljuje bjejančinama i vitaminima, kojima u alkoholu nema ni traga.

Dajući djetci alkohol čine se dvije krpne pogreške: Prvo: Organizmu, koji raste i razvija se, alkohol oštećuje mlade organe, najviše jetru, zatim bubrege, srce i osobito mozak. Javlja se slabija ili jača zakržljost ovih organa i ljudi do zastoja u razvoju, a kod mozga do slabljenja inteligencije i u težim slučajevima do idiotizma.

Dруго: Stvara se alkoholna navika, te se ne zna unaprijed da li će se čovjek zadržati na umjerenosti ili će se razviti do teškog alkoholičara, koji će čitav život nositi teret ove mane, koju je stekao već u najranijem djetinjstvu.

Specijalista za dječje bolesti Dječjeg dispansera dr. N. Ercegović ovako priča o tom problemu:

— Vrlo često se susrećemo s djetecom koja već imaju alkoholne navike. To dolazi otuda, što roditelji i sami rado uzmaju alkohol i vjeruju da ih jača i hrani, pa to žele i svojoj djeteti. Ako bismo djetci od najranije mладости davali duhan, svi bi bili pušači i tvrdi vjerovali da se bez duhana ne može. To je ukorijenjena navika, pravi tabu i ona se ne će razbiti sve dok se ne nade dobra zamjena za alkoholnu pića. Prošle godine naš Dispanser dječjeg dispansera dr. N. Ercegović upute za proizvodnju soke od grožđa, kojeg bi moglo i trebalo biti u svakoj, osobito seoskoj kući. Time bi se znatno poboljšala prehrana djece zimi, kad hrani nedostaju vitamine i mineralne soli (grožđe sadrži mnogo šećera, mineralnih soli i vitamina). Šteta je da se grožđani sok kod nas ne preraduje na industrijski način pa da naše grožđe služi ljudima kao hrana, a ne kao štetni alkoholni napitak.

Roditelji inače pokazuju mnoge skrbi i pažnje svojoj djeteti, spremni su poslušati svaki lječnički savjet i uputu, osim onoga, kojim se savjetuje, da ne daju djetci alkoholnu pića.

Iako se prehrana djece kod nas stalno poboljšava, treba još mnogo toga popraviti. Djeci uz dobru i izdašnu hranu treba pružiti mnogo ljubavi, pa čemo onda imati zdravu i lijepu mladost, punu životnog veselja.

K.

krajevima sjeverno od Ašantijskog. Oko 1900. Englezi su postigli sporazum o razgraničenju s francuskim i njemačkim posjedima, pa je njihova kolonija Zlatna obala dobila svoj opseg. Poslije Prvog svjetskog rata britanski guverner Zlatne obale dobio je na upravu i dio bivše njemačke kolonije Toga.

Od 1879. dalje u zemlji se gaji kaka. Njegovo uvođenje bilo je od veoma velikog značenja. Izvezeni kakaom omogućio je relativno blagostanje i za domaće stanovništvo, a ne samo za kolonizatore.

Pored blagostanja, kaka je doveo i do raspadanja starih društvenih odnosa. Mjesto ranije zajedničke zemljisne svjchine javlja se privatna svojina. Postepeno se stvara domaće građansko društvo. Sve više domaćih ljudi polazi škole, sve do najviših. Da bi spriječila gore zlo po sebe, britanska je vlast najprije dopustila izvjesnu samoupravu, koja se prvenstveno oslanjala na konzervativne plemenske starješine. No, poslije Drugog svjetskog rata, opći antikolonijalni pokret imao je snažnog odraza i u ovoj koloniji. Zaredali su nemiri i štrajkovi. Napokon su kolonijalne vlasti bile prisiljene da daju zemlji nov ustav s općim pravom glasa. Obrazovanja je prva vlast, a voda otpora Nkrumah je pušten iz zatvora, da bi postao prvi predsjednik vlasti. No, ni time se nije mogao zaustaviti opći tok historije. Da bi spasili svoje ekonomski položaj, Englezi su napokon bili prisiljeni da priznaju potpunu slobodu bivšoj koloniji Zlatnoj obali. Pod imenom Gana ona je odmah ušla u krug slobodnih ujedinjenih naroda. Nezavisnost Gane ima ogroman načelni značaj. To je prva država afričkih crnaca, koja se oslobođila kolonijalnog jarka.

Prije kraja XIX. stoljeća obala Afrike bila je praktički potpuno podijeljena između evropskih kolonijalnih sila. Sada nastaje divlja trka, da se zahvatiti što više unutrašnjosti. Englezi ponovo kreću s obale na sjever u težnji da zahvate što više prostora, prije nego tamo stignu Francuzi ili pak Nijemci. To širenje dovodi ih opet u sukob s Ašantima koji, nakon duge borbe, zavržava aneksijom 1901. godine. No, da bi spriječili prodiranje Francuza, engleski agenti već od 1882. godine rade u

Uz gostovanje amaterskog kazališta iz Trogira

Svladavanje tehnike glumačkog umijeća, koja se očituje u vanjskom izrazu bilo glasom ili pokretima, a koja mora biti adekvatna unutrašnjem doživljaju, dug je posao. Ne računajući proživljavanje igranog, koje je od velikog značenja za pressadivanje doživljaja u gledaoci, baš po ovoj tehničkoj prosudujemo najčešće kvalitet glumca. Kakav mu je izgovor, artikulacija, naglašavanje logičnosti govora, kako se kreće po pozornici, što radi s rukama, kakva mu je mimika, sve to sačinjava tehniku glume, koju se sigurno ne može svidati učenjem "jedne uloge" u jednom komadu, kako je to često slučaj kod amaterskih kazališta. Ništa, prema tome, lakše nego kod amatera osjetiti nedostatke u tehniki, te mudrovati nad njima. Ovi nedostaci su zapravo ono što obično nazivamo »diletantizmom«, koji je ustvari neizbjegli pratilac amaterizma. Diletantizam u amaterizmu je opravdan, nužan, pretpostavljamo ga unaprijed i podnosimo ga, zapravo prelazimo preko njega, ali zato ga u profesionalizmu napadamo i smeta nam. U tome se zapravo i sastoji razlika s kojom gledamo predstavu amaterskog i profesionalnog kazališta. Amateri nas obraduju, ako makar i na momente izadu iz diletaških okvira, dok na profesionalce uprimaju oštricu kritike, ako samo časovito, u nekoj izgovorenoj rečenici, pokretu ili grimasi osjetimo prijetljivost.

Ali, što nas vuče da ipak gledamo i predstave tih kazališta i da se podvrgavamo diletaškim tiradama amatera? Pa oni ipak imaju nešto profesionalci nemaju, a to je ona ljubav koju unoše u posao, koja ih nadahnjuje njihovom radu, radi koje žrtvuju svoje slobodne časove i koja na pozornici neprekidno iz njih zrači i obavija nas. Iskrenost njihovog doživljaja i prirodnost, nepokvareni hladnim profesionalizmom i rutinerstvom,

simpatični su nam i djeluju na nas osvježavajuće. Eto, zato smo išli gledati i Amatersko kazalište iz Trogira, koje je u Šibeniku gostovalo s komedijom »Ulični svirači« od Paula Schureka. I vidjeli smo što smo i očekivali: plod ljubavi, požrtvovanja i zalaganja. Osjećaji koje su u nas proizveli vrijedni su aplauza kojim smo ih na kraju nagnuli. Htjeli su najbolje i dali su najbolje što su mogli, i redatelj Anatolij Kudrjavcev i izvadači: Nikša Tironi (Mirko), Mirko Sladešilović (Štef), Anatolij Kudrjavcev (Luka), Zina Lovrić (Ana), Marija Tramontana (Roza), Frane Bilić (Ilich) i Čedo Đokić (policajac).

Omovo prilikom ne možemo da ne primijetimo kako je za čudenje što u Šibeniku ne postoji nijedna solidna amaterska dramska grupa, jer teško je vjerovati da nema ljudi koji bi rado u njoj djelovali, a postoje i profesionalna kazališta koje bi joj sigurno pružilo stručnu i ostalu pomoć.

— b —

Novo na ekranimu naših kina

Ako se od 43 filma, koji će se u naša dva kinematografa prikazati u drugoj četvrtini ove godine, njih 4-5 može smatrati vrijednim filmskim ostvarenjima, onda s repertoarom ne možemo biti nezadovoljni. Teško da je veći prospekt dobrobiti filmova u svjetskoj produkciji uopće. A kad bi kina popustila onima koji zahtijevaju da se prikazuju samo »dobri« filmovi, onda bi najveći dio godine moralu biti zatvorena. Pa najveći dio filmova, ustašom, i nema takove pretenzije. Neki na pr. pretendiraju samo na to da gledaoci nasmiju, pa makar s kakvim glupostima, te gledamo tzv. »plitke« komedije; neki hoće pošto poto da natjeraju gledaocima suze na oči, te se mučimo s onim što obično nazivamo »sentimentalna melodrama« ala »Jedan dan života«. Neki pak svom napetošću žele da nas uzbude, da strahuju za glavne junake, te da se veselimo kad se na kraju sve dobro svrši (westerni, kriminalni i pustolovni filmovi). U nekim je najglavnije da se glavni »zvijezdi« pruži prilika da što izdašnje pokazuju draži i za takve filmove je obično prije rata kod nas pisalo, reklame radi svakako, »pokantni« film. Danas to doduše ne piše, ali kolorirani reklamni plakati zato pokazuju i više nego se u filmu vidi. Imaj ih svakako i tako krov koji pretendiraju i na to da budu »veliki« filmovi. Nažlost, za to nije dovoljna pretenzija.

Cetiri filma reprezentiraju domaću proizvodnju u ovom kvartalu. To su: film Bojana Stupice »U mreži« u kojem glavnu ulogu igra, naravno, Mira Stupica, zatim dječji omnibus »Cipelice na asfaltu«, film o narodnom heroju »Šolajac« u kojem naslovnog ulogu tumači prvak Jugoslavenskog dramskog pozorišta Milivoj Živanović i prvi jugoslovenski kolorfilm »Pop Ćira i pop Špira«, raden prema poznatom romanu Stevana Sremca.

Golemost američke filmske produkcije nalazi i ovog puta svoj odraz u repertoaru naših kina. Zauzimaju ravno polovinu programa. Film koji je pobratio četiri Oskara, nagradom I. nagradom u Cannesu i dvostrukim filmom iz meksičke revolucije »Vera Cruz« Gary Cooper i Burton Lancaster. Iz arhive je izvaden poznati predstavnički film »Pobuna na brodu« Bounty s Clark Gableom i Charles Laughtonom, te ćemo ga uskoro gledati. Ljubitelji kriminalnih filmova sigurno će biti zadovoljni s filmom »Smrt dolazi«, a naši dječaci ne će sigurno propustiti priliku da pogledaju film »Tarzan brani džunglu«.

Prikazivat će se i film »Gipsy«, priječna priča o ljubavi između djeteta i konja i komedija »Put u Hollywood«. Bez »westerna« bi naši kinematografi sigurni propali, te su oni ujek najbrojnije zastupljeni. Evo i njih: »Posljednji iz plemena Komanci«, »Bubnjevi preko rijeke«, »San Antonio« (Erol Flynn), »Cas obračuna«, »Trube u podne«, »Saskačevan« i western-komedija »Ona traži sreću«.

Francuski filmovi su, nažalost, vrlo rijetki. Bit će prikazani samo: komedija »Muškarci su takvi«, snažna socijalna crama »Djeca ljubavi« u režiji režisera poznatog filma »Već sutra bit će kasno« Leonida Moguya, te film pun humoru i duhovitosti »Kade Rusel«. Nenadmašivog Vittorio de Sicca gledat ćemo u talijanskoj drami »Vila Borghese«. Od talijanskih filmova bit će prikazana još dva filma poznatog režisera Alberta Lattuada, i to odličan film »Kaput« po Gogoljevoj noveli »Šinjek« i »Plaža« s Martine Carol i Raffom Valionom u glavnoj ulozi.

Sa tri sovjetski filma koja će se gledati u ova tri mjeseca su u koloru. To su: »Mati« po poznatom romanu, Maksima Gorkog, zatim »Dvanaest noć po Shakespeareovoj komediji »Na tri kralja« i »Besmrtno ljubav«, ustvari ekranizirani balet Prokofjeva »Romeo i Julija«.

Nadajmo se da će tri češka filma koji će se prikazivati u ovom razdoblju biti dostojni nastavljaci slavne tradicije češkog filma prije rata. Prikazat će se drame »Savjeti« i »Divlja Barbara« i kriminalni film »Kavana u glavnoj ulici«. Iz indijske produkcije gledat ćemo film »Mangala«, kći Indije, a iz zapadnonjemačke Straussovu operetu »Barun ciganin« i komediju »Lažni Adam«.

Jugoslavenska kinoteka će prikazati »Prosjačku operu« po poznatom drami Berta Brechta i »Romansu u moli« po Maupassanovoj noveli.

Na kraju spomenimo još i film za dječju »Leteći razred« po priči Ericha Kästrena.

— b —

Naši najmladi u prirodi

— Zemlje o kojima se govori —

G A N A

Nova slobodna afrička država Gana je nešto veća od Jugoslavije. To je prva crnačka država koja je svojim snagama izvođevala punu samostalnost. Gana ima oko 4,5 milijuna stanovnika. Leži na obali Atinskog oceana i to u žarkom pojasu. Glavni grad je Akra, koji ima oko 200,000 stanovnika. U zemlji vladaju velike vrućine, a voda ima i previše. Ima mnogo šuma. Rastu palme, mahagoni, cedar i drugo drveće. Po šumama i ravnicama kreću se mnogobrojna stada slonova, bivila, gazel, divljih svinja i drugih životinja. Osobito ima mnogo majmuna. I rudno je blago obilno. Jedan dio ove zemlje zvao se Zlatna obala, jer riječka mala ima dosta zlatnih zrna.

Zemlja je bogata, ali je privreda vrlo zaostala, zahvaljujući Evropskim. Izvozi se zlato, mangan, dijamanti, plemenito drvo, kava, duhan, pamuk, banane, papar, dok kakao iz Gane sačinjava polovinu svjetske proizvodnje. Osim toga izvozi se kaučuk i majmunske kože.

OD LOVIŠTA ROBOVA DO DRŽAVE

Zlatnu obalu otkrili su Evropljani. Portugali 1470. godine, Njegino zlato privuklo ih je da se tamo nastane. Portugalci osnivaju na Zlatnoj obali svoju naseobinu i u tom bogatom predjelu oni su se zadržali 160 godina. Osim zlata veliku im je dobit do nosio izvoz robova u Ameriku. Nakon duž borbe Holandanima polazi se rukom da izguraju Portugale sa Zlatne obale. Ali ne za dugo vremena, Bogata

Šibenik kroz tjeđan

gradska kronika

NARODNO KAZALIŠTE

Srijeda, 10. IV. — U AGONIJI — predstava za učenike srednjih škola. Početak u 18 sati.
Četvrtak, 11. IV. — U AGONIJI — predstava za pretplatnike B/2 i građanstvo.
Subota, 13. IV. — U AGONIJI — predstava za pretplatnike B/1 i građanstvo.
Nedjelja, 14. IV. — ČAR VALCERA — opereta. Predstava za pretplatnike B/2 i građanstvo. Početak u 20 sati.

KAZALIŠTE LUTAKA

Srijeda, 10. IV. — U CARSTVU PATULJAKA — predstava za građanstvo.

Subota, 13. IV. — SKOČICA LOPATICA — predstava za učenike osnovnih škola.

Nedjelja, 14. IV. — U CARSTVU PATULJAKA — predstava za građanstvo.

KINEMATOGRAFI

TESLA: Jugoslavenska kinoteka prikazuje njemački film — PROSJAČKA OPERA — (11. IV.) Premijera američkog filma — ČASOVI OČAJA — sa Humphrey Bogartom. Dodatak: Filmske novosti broj 13 — (12—16. IV.) Premijera američkog filma u bojam — POSLJEDNJI IZ PLEMENA KOMANČA — Dodatak: Filmske novosti broj 14 — (17—21. IV.)

SLOBODA: premijera sovjetskog filma u bojama — MATI — (11. do 13. IV.)

Premijera američkog filma — KADA ZIMA DOĐE — (14—16. IV.)

Premijera indijskog filma u bojama — MANGALA KĆI INDIJE — (17—21. IV.)

DEŽURNE LJEKARNE

Do 13. IV. — I. narodna ljekarna Ul. Božidara Petranovića.
OD 14. do 17. IV. — II. narodna ljekarna — Ul. Bratstva i jedinstva.

IZ MATIČNIH UREDA

Šibenik

ROĐENI

Sanja, kći Ljube i Jelene Kovacević; Ivan, sin Bože i Ike Jurković; Nikica, sin Roško Marka i Partnic Marinke; Milica, kći Ante i Vilka Stipanićević; Bosiljka, kći Nikoje i Josipe Jović; Živko, sin Marka i Bogoslove Skevin; Gorana, kći Todora i Božice Štrbac; Goran, kći Duje i Marije Roguljić; Božena, kći Antuna i Milke Grgešić; Dušan, sin Uroša i Bože Pađetić; Nera, kći Dragi i Milene Jakšić; Živana, kći Uroša i Lidijske Tržin; Sladana, kći Ive i Josipe Klarić; Biserka, kći Dušana i Ivanice Marinov; Jadranka, kći Ante i Marije Protega; Nediljko, sin Mile i Jovanov Pavasović; Ivan, sin Marta i Slavke Jurat; Miljenko, sin Jakova i Melanije Dabov; Dušanka, kći Nikole i Draginje Pavasović; Jagoda, kći Domenika i Manje Benat i Ivan, sin Dane i Zorke Krmic.

VJENČANI

Šarić Borna, dramski glumac — Đondžin Milena, poslovoda; Kraljev Anastazije, kuhanar — Bolanča Marija, domaćica; Šaponja Vojin, conobar — Crljen Luca, domaćica; Bujas Vinko, radnik — Buva Jela, domaćica; Cipitelo Tomislav, stolar — Rak Anka, radnica; Vukičević Ljubić, učitelj — Mlakar Štefanić, tenodaktilograf; Šimundža Mate, ofer mehaničar — Klisović Jela, adnica; Juras Čiril, radnik — Grubičić Zorka, domaćica; Rak Marinko, lič, penzioner — Rak Matija, domaćica i Pauk Bože, brodovlač — Junaković Danka, radnica.

UMRLI

Baljkas Ana r. Rude, stara 89 god.; Grgas-Pivac Antica rođen ležaja, stara 91 god.; Radetić Dušan Uroša, star 1 dan. Rokić Zorislava pk. Šime, stara 54 god.; Ašas Bepica Ivana, stara 15 dana, osojini Celesta pok. Ulderika, stara 77 god. i Klarici Ivanka, rođena are, stara 78 god.

ROĐENI

Branka, kći Đure i Dušanke Žujić; Dragan, sin Đordja i Pravde Stefanović; Vesna, kći Vojina i oje Kanazir; Milica, kći Vasilija Milice Smuda; Nada, kći Momčila Anice Vržina; Radojka, kći Momčila i Anice Vržina i Mirjana, kći edeljka i Milice Macura.

UMRLI

Popović Petar pok. Pilipa, star 5 god. Stančević Andelija udova Milana, stara 45 god.; Kotaraš Đorđe pok. Jovana, star 79 god. i Mitrović Drago Jovanov, star 9 jeseci.

Dvije moderne tvorničke ambulante

U 1956. GODINI 18 HILJADA PREGLEDA

Na teritoriju Šibenika, pored većeg broja ambulanta otvorenog tipa, postoje tri ambulante koje također djeluju u okviru Doma narodnog zdravlja, a isključivo služe za potrebe radnika i službenika. To su ambulante pri TLM »Boris Kidrič«, zatim u tvornici elektroda i ferolegura, koje su snabdjevene najmodernijim instrumentima, dotle ambulanta pri građevnom poduzeću »Izgradnja«. Njihovo postojanje nesumnjivo pridonosi poboljšanju zdravstvene službe, koja još uvijek, uslijed objektivnih razloga, nije na onoj visini kakva je u ostalim našim industrijskim centrima. Međutim, kako se te ambulante nalaze u sklopu poduzeća, koja danas upošljavaju najveći broj radnika u ovom industrijskom bazenu, to njihovo postojanje u velikoj mjeri rastereće rad u Domu narodnog zdravlja. I kvalitet pregleda je na zamjernoj visini. S

tog stanovišta je djelovanje ovih ambulanti opravданo i korisno i ono se veoma pozitivno odražava na opće stanje u našoj zdravstvenoj službi.

Za razliku od ambulanti u TLM »Boris Kidrič« i tvornici elektroda i ferolegura, koje su snabdjevene najmodernijim instrumentima, dotle ambulanta pri građevnom poduzeću »Izgradnja« u mnogome zaostaje za dvjema prethodnim, jer ne samo što nema potrebne instrumente i sanitarni uredaj, već štoviše ne zadovoljava ni najminaljim higijenskim uvjetima.

Ambulante u spomenutim tvornicama svojim vanjskim izgledom, rasporedom prostorija, snabdjevajušim mogućim aparatom i laboratorijem, više naliče na male bolnice.

Posebno velik napredak u svom razvoju zabilježila je ambulanta u tvornici elektroda i ferolegura. Iz malih i neuglednih prostorija ona se preselila u novosagrađenu zgradu u kojoj se nalazi kirurški i zubački odjel, te moderni laboratorijski. Ambulanta ima reprezentativnu čekaonicu, a njen okoliš zasaden je zelenilom i cvijećem. Na prvom katu nalaze se sobe u kojima je smješteno 16 kreveta. Naime, možda će još u ovoj godini, ambulanta

usmjeriti svoje djelovanje i na liječenje svojih pacijenata, ne samo radnika i službenika, već i članova njihovih porodica. Iako je ona zatvorenenog tipa, u njoj se vrše pregledi lica s područja, koje gravitira ovoj tvornici. Broj pregleda lica stalno raste iz godine u godinu. Samo u 1956. godini izvršeno oko 18,000 pregleda, što dožeđuje svjedoči o velikom poslu koji je obavilo tamošnje osoblje. To je ogroman broj, s obzirom na činjenicu da ambulanta još uvijek ne posjeduje dovoljno stručnog kadra. I taj problem, kako smo obavijesteni, bit će uskoro pozitivno riješen. O tome vodi računa zdravstvena služba, kolektiv tvornice i šef ambulante dr. Luja Škratović, koji svojim nesebičnim zalažanjem i stručnim znanjem zasluguje posebnu pažnju. On je nastupom službe, u ovoj ambulanti kroz kratko vrijeme uspio provesti primjernu organizaciju, srediti kartoteku i sve ostalo što je bilo potrebno za njen normalan rad. Na tom poslu dr. Škratović je nailazio na veliko razumijevanje kod rukovodstva tvornice, koje će, prema svojim raspoloživim mogućnostima, i ubuduće usmjeriti svoja nastojanja za dobrobit institucije. (J)

Iz kancelarije Suca za prekršaje

Poduzete stroge mjere protiv lica koja uništavaju javne nasade

U više navrata donosišmo napis o uništavanju javnih nasada na teritoriju grada. Štetu su uglavnom prouzrokovala djeca, a bilo je slučajeva da su to činili i odrasli. Budući da je to uzimalo velikog maha, to su u posljednje vrijeme poduzete mjere protiv nesavjesnih

lica. Tako je sucu za prekršaje pri Narodnom odboru općine podnijeto više prijava. Donijete su i prve kazne koje će nesumnjivo pozitivno utjecati. Novčanom kaznom od 800 dinara kažnjeno je 18 roditelja djece koja su uhvaćena da lome ili gase prostor na kojima je zasaden cvijeće.

Iz Centra za unapređenje domaćinstva

Mi se hranimo — ali se ne ishranjujemo

Za ishranu odvajaju domaćice najveći dio mjesecnih prihoda, pa ipak, svakodnevna ishrana nije pravilna. Rezultati mnogih anketa pokazuju da se novac određen za ishranu utroši na pripremanje jednolične hrane. Posljedice ovakog načina ishrane su mnogostrukne: tijelo zaostaje u razvijatku, ima slabu radnu sposobnost, neoptorno je prema raznim bolestima, nastaju u njemu razni poremećaji, na pr. kod djece: razdražljivost, nepažnja, nervozna, loša probava i t. d. Tijelo traži mješovitu raznovrsnu hranu. Ovakovu zdravu hranu može prirediti svaka domaćica

koja ima znanja o sastavu živežnih namirnica, tj. o hranjivim sastojcima, koja zna sačuvati te važne sastojke tokom kuhanja i koja ima potreblju spremnost i vještinsku u kuhanju.

Činjenica je, međutim, da velik broj domaćica, naročito u selima nije imao mogućnosti da stekne naprednije znanje iz nauke o ishrani, ekonomike domaćinstva i šivanja. Hrana se priprema i jede po starih navikama, a posljedice se vide, ako ne ranije, a ono sigurno u starosti, povojom oboljenja unutarnjih organa (bubrege, srca i t. d.).

Napredna domaćica priprema svakodnevnu hranu na osnovu naučnih istina, kojima se prilagodava pri odabiranju dnevnih jelovnika. Hranjivi sastojci bijenljevina, mast, škrob, šećer, rudne soli, vitamini, — svi su jednakov vrijedni za tijelo čovjeka. Svaki sastojak ima svoj određen važan zadatak u tijelu. Nabrojani sastojci nalaze se u živežnim namirnicama od kojih kuhamo hranu. Ali svih sastojaka nema u svakoj živežnoj namirnici ili ih nemaju u dovoljnoj količini. Radi toga je potrebno nastojati, da se hrana svakodnevno kuha od raznovrsnih živežnih namirnica. To praktično znači, da bi trebalo smanjiti količinu jedne živežne namirnice (graha, tjestenine) u korist druge (salate, voća, mlijeka). Time bi udovoljili potrebama tijela, a da dnevni novčani izdatak za hranu ne bude povišen, ili je povišenje nezнатно. Ako sada spomenemo da mnoga domaćinstva troše nepotrebno za odijevanje mnogo vi-

RAD TEČAJEVA

Tečajevi kuhanja i šivanja počeli su radom 1. IV. o. g., a trajat će dva mjeseca. Tečaj šivanja počinje 24. polaznica, kuhanja 24. a kuhanje i šivanje uči 13 polaznica. Polaznici su podjeljeni u grupe, kojima rukovode stručne učiteljice domaćinstva i šivanja.

Ove tečajeve organizira je Centar za unapređenje domaćinstva u suradnji sa sekcijom za domaćinstvo društva »Savremenica«.

POZIV NA SURADNU!

Pozivamo na suradnju domaćice s područja kotara i grada, koje mogu svoje dopise i upite iz oblasti nauke o ishrani i ekonomike domaćinstva slati na adresu: Centar za unapređenje domaćinstva, Splitski put 2 Šibenik.

NASTUP „KOLA“ U DRNIŠU

Radničko kulturno - umjetničko društvo »Kolo« gospodalo je u subotu navečer u Drnišu, gdje je u prepuno sali Doma DTO »Partizan« priredilo vokalni koncert. Na programu su izvedena djela Adamića, Daneva, Grgoševića, Hercigonje, Lhotke, Kalinskog, Matza, Milojevića, Odaka i Šijačkog.

Drugi nastup »Kola« u Drnišu poslijepodne izazvao je ogroman interes, tako da je sala »Partizana« bila premalena da prima sve one koji su željeli da čuju ovaj reprezentativni zbor. Kvalitet izvedbe bio je na visini. Prije izvedenja programa predsjednik »Kola« Krešo Crnogaća pozdravio je prisutne, ukazavši na bogatu tradiciju Drniša, kada je u njemu postojao dobar vokalni zbor. On je preporučio da se u Drnišu osnuje jedan takav zbor, koji može računati na veliku podršku od strane »Kola«.

Publika je na kraju programa oduševljeno pozdravila izvođače, soliste i dirigenta Stanka Viličića.

GOSTOVANJE KAZALIŠTA LUTAKA I DRAMSKOG ANSAMBLA SIBENSKOG KAZALIŠTA

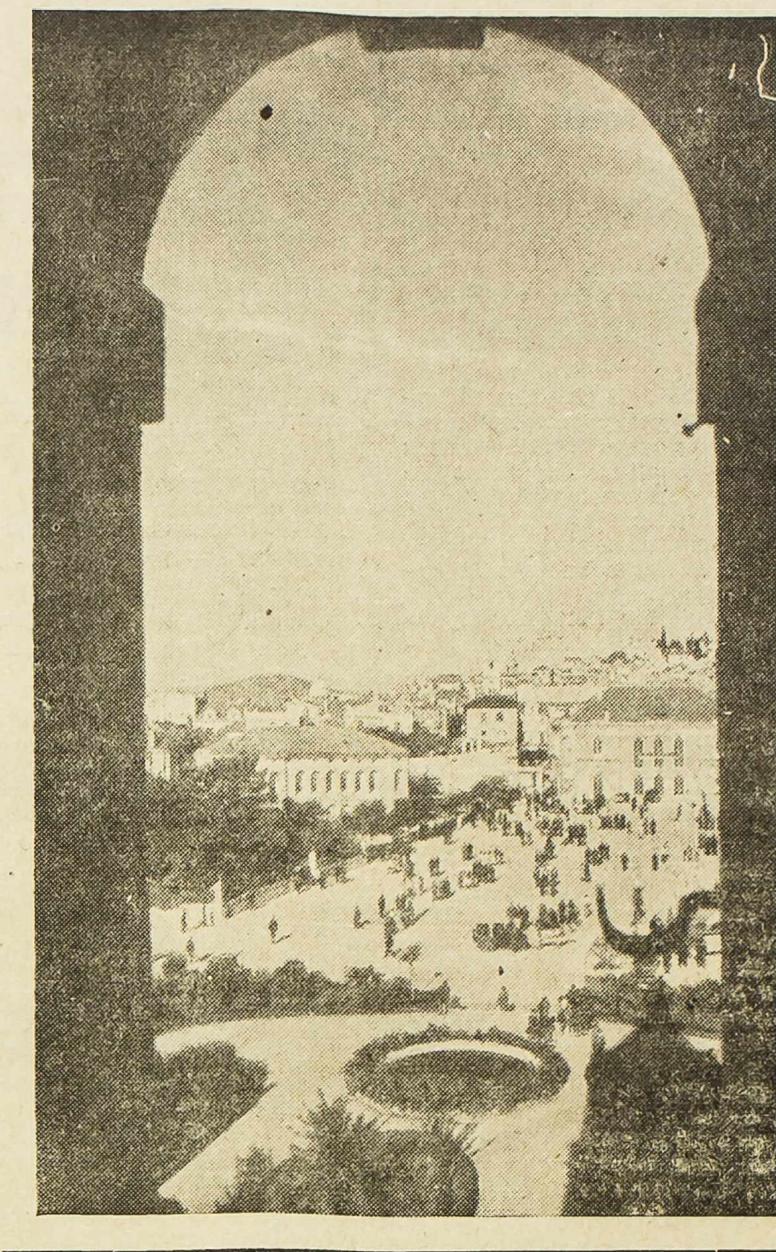
Na subotu je u Kninu gostovalo dramski ansambl Šibenskog kazališta koji je na pozornici Doma JNA izveo grotesku komediju »Iluzija jedne noći« od John Patrick Gordon. Sutradan je Šibensko kazalište lutaka upriličilo tri predstave kojima je prisustvovao oko 700 osoba. Izvedena je bajka »U carstvu patuljaka« od M. Širole.

PRVI TURISTI IZ NJEMACKE

Prema obavješnjima koje smo dobili od »Putnika« u četvrtak 11. o. m. stiće će u naš grad prva grupa od 30 turista iz Zapadne Njemačke. Gosti će za vrijeme jednodnevog boravka posjetiti gradske kulturno-historijske znamenitosti i slapove Krke.

IZ NARODNOG KAZALIŠTA

Usljed bolesti jednog člana operetnog ansambla, opereta »Čar valcera«, koja je bila zakazana za 11. o. m., odgada se za nedjelju 14. o. m.

Kratke vijesti iz kotara

SLAB INTERES ZA NARODNO SVEUČILIŠTE

U Drnišu je održana godišnja skupština Narodnog sveučilišta. Izvještaj o radu podnio je Josip Zagorac.

Sveučilište je održalo osam predavanja, a organiziralo je jedno iznizičko veče, koje je bilo posvećeno Mozartu. Kvalitet predavača bio je na visini, a teme aktuelne. I uza sva nastojanja uprave i materijalne pomoći vlasti gradani nisu pokazali dovoljno interesa za rad ove kulturne institucije. Tako su zbog slabog posjeta neka predavanja bila otkazana. Upravni odbor Narodnog sveučilišta nastojao je svojevremeno organizirati tečajevje za strane jezike, ali zbog slabog odaziva gradana odustao je od njih.

U diktatu je predloženo da se nabavi kinoprojektor i epidiaskop i istaknuta je potreba da pozivaju prodavači iz većih centara, kao i da se pruži veća pomoć selima.

Na kraju je izabran novi upravni odbor od 9 članova, te delegati za Općinsko prosvjetno vijeće. Za predsjednika je izabran Tomo Bračina. (M.)

POHVALNA INICIJATIVA LOVAČKOG DRUŠTVA U DRNIŠU

Na području ove općine postoje 4 lovačka društva s oko 80 članova.

No svakako treba istaći primjer Lovackog društva u Drnišu, koje je ovih dana povelio akciju za uništavanje ptica štećenja. Takove akcije sprovoditi će se do kolovoza ove godine.

Ovo društvo također namjerava da sličnu akciju sproveđe preko učitelja, među kojima ima veći broj lovaca i da zajedno s učenicima uništavaju jaja iz gnijezda tih ptica. (m.)

PREDAVANJE U NARODNOM S

